

بهینه‌سازی شفافیت در چینی مظروف با استفاده از فلدسپار

علی آراسته نوده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان

پست الکترونیکی: aliarastehnodeh@yahoo.com

چکیده

چینی بدنه‌ای است متراکم سفید و شفاف که نتیجه ترکیب ۳ ماده اصلی سیلیس، فلدسپار و کائولن می‌باشد که هرکدام نقش تعیین‌کننده‌ای در ۳ خصوصیت اصلی آن یعنی استحکام مکانیکی، شفافیت و سفیدی دارد. شفافیت خاصیتی است که بر عبور نور از درون بدنه چینی دلالت دارد و اصلی‌ترین عامل رسیدن به آن داشتن فاز آمرف بدون بلور و تخلخل با ضریب شکست نور متفاوت است. در طراحی یک فرمول مناسب ترکیب مواد باید طوری انتخاب شود که علاوه بر این ۳ خاصیت اصلی شرایط لازم از جمله استحکام خام، بیسکوییت و پخت، انقباض و مقابله با افتادگی را در طی مراحل تولید دارا باشد. در این مقاله به جهت چاره‌اندیشی برای رسیدن به بالاترین شفافیت ممکن قابل تولید با ثابت نگه داشتن میزان رس در ۶۵ درصد و با تغییر میزان سیلیس و فلدسپار با استفاده از خاک رس شسته شده مرند، سیلیس ملایر و فلدسپار همدان ترکیبات متفاوت تهیه و خواص اشاره شده با استفاده از آزمایشات فیزیکی، تصاویر اسکن شده و آنالیز با اشعه X مورد بررسی قرار می‌گیرد تا شفافیت لازم حاصل گردد. نتایج نشان می‌دهد که در نسبت ۲۰ درصد سیلیس و ۱۵ درصد فلدسپار می‌توان با ایجاد یک فاز آمرف کامل با میزان تخلخل و فاز بلورین کریستوبالیت کمینه با بیشترین میزان عبور نور در کنار ویسکوزیته فاز مذاب مناسب همراه با داشتن خواص فیزیکی و شیمیایی مناسب رسید.

واژگان کلیدی: چینی مظروف - فلدسپار - شفافیت - ترانسلسونسی

۱- مقدمه

چینی بدنه‌ای است متراکم و سفید و شفاف با قابلیت عبور نور که استحکام، مقاومت در برابر تغییرات ناگهانی دما و مقاومت در برابر ضربه از نیازهای تلویحی آن به شمار می‌آید. برای حفظ اصول بهداشتی باید تخلخل و جذب آبی در حدود صفر داشته و به سبب زیبایی باید ترانسلسونس بوده و قابلیت عبور نور داشته باشد. کاربرد کاملاً شناخته شده بدنه چینی برای ظروف هنری، مظروف رومیزی، چینی هتلی و... می‌باشد. یک بدنه چینی شامل ترکیبی از فلدسپار - سیلیس - و کائولن است که نیازهای متفاوت، بدنه‌هایی با ترکیبات متفاوت به وجود می‌آورد. همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده بدنه‌های چینی سخت بدنه‌هایی غنی از کائولن بوده و دمای پخت نسبتاً بالایی دارند، این امر سبب تشکیل

فازهایی نظیر مولایت $3Al_2O_3 \cdot 2SiO_2$ می‌گردد که به آن مقاومت در برابر شوک پذیری و استحکام می‌دهد. بر عکس در بدنه‌های چینی نرم^۲ به دلیل حضور فلدسپار و در نهایت فاز آمرف بیشتر، ترانسلسونسی افزایش یافته ولی استحکام بعد از پخت و شوک‌پذیری آن‌ها کاهش می‌یابد. در این میان چینی مظروف جزء بدنه‌های نیمه شفاف است. [۱]

تعریف ساده شفافیت نسبت شدت نور عبور کرده از بدنه به نور وارد شده به آن است. بدنه‌های چینی پخته شده شامل فاز شیشه به همراه بلور در یک شبکه از خلل و فرج می‌باشد. نور از میان تعداد زیادی از مسیرهای کوتاه عبور می‌کند (فاز بلوری از فاز شیشه در بازتاب نور و همچنین در میزان جذب نور متفاوت است) جذب کمتر نور باعث می‌شود که بدنه شفافیت بیشتری داشته باشد. [۲]

می دهند. کریستوبالیت و تریدمیت شکل های سیلیس در دماهای بالا می باشند ولی کوارتز شکل پایدار سیلیس در دمای ۸۷۰ درجه سانتیگراد است. این ماده در دمای ۱۷۱۰ درجه سانتیگراد ذوب شده و از حالت بلورین خارج می شود اما به علت حضور فلاکس ها (نظیر فلدسپار) سیلیس در دمای خیلی پایین تر از دمای معمولی ذوب می شوند و تشکیل فاز غیر بلورین می دهد. [۵]

۲- مراحل انجام آزمایش:

با بررسی های صورت گرفته بر روی مواد اولیه ایرانی برای حذف عوامل مخرب ترانسولوسنسی و رسیدن به بهترین ترکیب مواد اولیه، ۳ ماده اولیه رس، فلدسپار و سیلیس با آنالیز شیمیایی ذکر شده در جدول ۱ به نحوی انتخاب شده اند که حداقل مواد زاید در ایجاد ترانسولوسنسی در مواد اولیه موجود باشند.

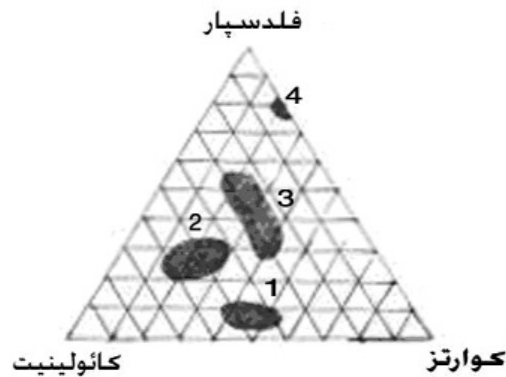
جهت بررسی تأثیر میزان فلدسپار بر خصوصیات چینی به ویژه شفافیت و گذردگی نور (ترانسولوسنسی) با ثابت گرفتن میزان رس، سیلیس و فلدسپار را با درصد های مختلف مطابق با جدول ۲ با یکدیگر مخلوط و در جار میل های گلوله ای (شکل ۲) آسیاب شده و مقداری از دوغاب حاصل بر روی لوح های گچی به گل با ففکورون ۱۶ تبدیل و گل حاصل در اکسترو در به صورت میله های با مقطع مستطیل شکل در ابعاد ۱cm × ۲cm اکسترو شده و سپس در خشک کن خشک می گردند. مابقی دوغاب در قالب های گچی به صورت فنجان های کوچک با ضخامت های یکسان ریخته شده در خشک کن با دمای ۱۰۰±۱۰°C خشک می شوند. فنجان خشک شده در کوره با دمای ماکزیمم ۱۰۰۰°C به مدت ۲۰ ساعت پخت و سپس به صورت غوطه وری لعاب می خورند و در کوره های لعاب با سیکل سرد به سرد ۴۰.۵ ساعت و دمای ماکزیمم ۱۳۶۵±۵°C مطابق منحنی شکل ۲ پخت می شوند. میله ها بر روی آجرهای تهیه شده به شکل ۱۵ قرار گرفته و در کوره لعاب قرار می گیرند تا میزان افتادگی به عنوان میزان تمایل به دفرمگی آن مشخص گردد. مقداری از گل نیز به صورت میله های با مقطع در ابعاد ۱cm × ۵/۱cm × ۱۱۰cm اکسترو شده و سپس با استفاده از کولیس علامت هایی به اندازه ۵cm بر روی آن ها گذاشته می شود و جهت اندازه گیری انقباض و انبساط در داخل خشک کن و کوره بیسکوئیت و کوره لعاب قرار می گیرند. برای اندازه گیری انقباض با استفاده از کولیس فواصل اندازه گیری شده در هر مرحله اندازه گیری و با رابطه ۵/ (فاصله جدید - ۵) × ۱۰۰ میزان انقباض آن ها اندازه گیری می شود. برای اندازه گیری استحکام از استحکام سنج ۳ تکیه گاهی استفاده می شود و قطعات حاصل از این آزمون وزن شده و در آب به مدت یک ساعت جوشانده تا میزان جذب آب آن ها اندازه گیری شود.

فازهای کریستالی بدنه پخت شده به وسیله دیفراکسیون اشعه X (XRD) اندازه گیری می گردد. برای اندازه گیری شفافیت، سفیدی و گذر نور نمونه ها پس از پولیش توسط دستگاه رنگ سنج و عبور نور اندازه گیری

رس ها با اندازه ذره ریز، پلاستیسیته را برای شکل دادن آسان فراهم می آورند، استحکام خام کافی برای بدنه ایجاد می کنند تا جابه جایی ایمن بین فرآیند شکل دادن و پخت فراهم آید. تولید یک چینی با کیفیت مطلوب به وسیله استفاده از فلدسپار پتاسیک - سیلیس و آلومینا امکان پذیر است. استفاده از مواد اینچنین غیر پلاستیک باعث تولید یک بدنه با کیفیت با استحکام و سفیدی بالا می شود. به عبارت دیگر از نظر آنالیز شیمیایی هیچ نیازی به مواد رسی برای رسیدن به یک بدنه با کیفیت نمی باشد. ولی خاصیت بی نظیر پلاستیسته رس ها عامل استفاده از آن ها است به طوری که خداوند نیز بر اساس همین خاصیت حضرت آدم را از توده ای از خاک آفرید. این خاصیت است که باعث شکل پذیری قطعات می شود و ما مجبور به استفاده از آن ها با همه ناخالصی هایی که وارد می کند هستیم. [۳]

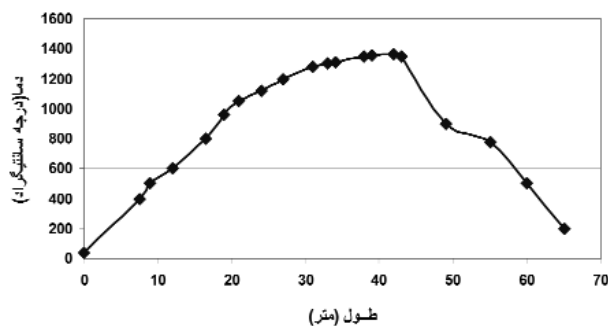
فلدسپارها، گداز آوری را برای کمک به تشکیل مایع ویسکوز در دمای پخت ایجاد می کنند که مسؤوول استحکام محصول پخته شده است. فلدسپار به صورت طبیعی در شکل های متعددی در طبیعت مشاهده می شود. انواع اصلی آن عبارتند از: ارتوکلاز، آلبیت که سیلیکات های آلومینیومی از پتاسیم و سدیم هستند. برای مثال ارتوکلاز دارای فرمول تجربی $K_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$ می باشد که معمولاً به طور خالص مشاهده نمی شود.

سیلیس، به عنوان پرکننده، تشکیل یک مایع ویسکوز در دمای پخت بدنه را می دهد و انبساط حرارتی بدنه پخته شده را نیز کنترل می کند [۴]. در طبیعت سیلیس به ۳ شکل کریستالی کوارتز، کریستوبالیت، تریدمیت یافت می شود که هر سه دارای فرمول شیمیایی یکسان SiO_2 می باشند. چگونگی ترکیب اتم های اکسیژن و سیلیس در ساختمان آن ها متفاوت است. تریدمیت و کریستوبالیت دارای تعداد اتم کمتری در یک فضای بسته محصور شده اند و به همین دلیل دانسیته کمتری از خود نشان

۱- استون ویر ۲- چینی سخت ۳- چینی نرم ۴- چینی دندان

شکل ۱- ترکیب انواع مختلف چینی

شکل ۳ منحنی پخت کوره مورد استفاده

۳- بررسی نتایج آزمایشات و بحث:

۱-۳ - آنالیز شیمیایی بدنه:

آنالیز شیمیایی ترکیبات بر اساس محاسبات انجام شده به شرح جدول ۳ می‌باشد. در تمام ترکیبات میزان اکسید آهن و اکسید تیتانیوم، منیزیم و کلسیم در حداقل ممکن و با کمترین تغییرات به دست آمده است و غالب تغییرات در میزان قلیایی K_2O و Na_2O ، سیلیس و اکسید آلومینیوم مشاهده می‌شود. به این صورت که به ترتیب میزان سیلیس کم شده و میزان اکسید آلومینیوم، K_2O, Na_2O افزایش می‌یابد. افزایش اکسید آلومینیوم مربوط به وجود این اکسید در فلدسپار می‌باشد. جهت مقایسه آنالیز شیمیایی با بدنه‌های حال حاضر، آنالیز این بدنه نیز آمده است.

۲-۳ - انقباض خشک:

شکل ۴، میزان انقباض خشک در بدنه‌ها را نشان می‌دهد. به دلیل ماهیت یکسان سیلیس و فلدسپار در حالت خام، انقباض در یک رنج یکنواختی می‌باشد. این مقدار کم انقباض مقاومت بیشتری برای ترک خوردن از خود نشان می‌دهد و میزان انقباض آن‌ها در مقابل بدنه‌های با فرمولاسیون عرفی (با انقباض خام ۵/۱) کمتر است.

جدول ۳- آنالیز شیمیایی ترکیبات مختلف

	A	B	C	D	E	عرف
SiO ₂	۷۳/۷۶	۷۲/۱	۷۰/۴	۶۸/۷۲	۶۷	۶۳/۵
Al ₂ O ₃	۱۷/۸۱	۱۸/۷	۱۹/۶۳	۲۰/۵۴	۲۱/۴۵	۲۴/۶
K ₂ O	۰/۶۹	۱/۳	۱/۹	۲/۵	۳/۱	۱/۳۶
Na ₂ O	۰/۲۹	۰/۳۶	۰/۵	۰/۶۵	۰/۷۹	۰/۴۱
CaO	۰/۵۲	۰/۵۴	۰/۵۵	۰/۵۶	۰/۵۸	۱/۰۷
MgO	۰/۱۵	۰/۱۵	۰/۱۶	۰/۱۶	۰/۱۷	۰/۳۱
Fe ₂ O ₃	۰/۲۶۸	۰/۲۷۰	۰/۲۷۲	۰/۲۷۴	۰/۲۷۶	۰/۴۲
TiO ₂	۰/۰۱۳	۰/۰۱۴	۰/۰۱۴	۰/۰۱۵	۰/۰۱۵	۰/۰۴
LOI	۶/۴۹	۶/۵	۶/۵	۶/۵	۶/۵۱	۸/۲۱

جدول ۱- آنالیز شیمیایی مواد اولیه مورد استفاده در آزمایشات

بر حسب درصد

ردیف	نام ماده	سیلیس ملایر	فلدسپار همدان	کائولن سوپر
۱	SiO ₂	۹۹/۶۶	۶۶/۰۹	۶۲/۴
۲	Al ₂ O ₃	۰/۱۲	۱۸/۳	۲۵/۹۴
۳	K ₂ O	۰	۱۲/۰۴	۰/۱۴
۴	Na ₂ O	۰/۰۲	۲/۸۲	۰/۱۲
۵	CaO	۰	۰/۲۹	۰/۷۸
۶	MgO	۰	۰/۱۳	۰/۲۲
۷	TiO ₂	۰	۰/۰۱	۰/۰۲
۸	Fe ₂ O ₃	۰	۰/۰۴	۰/۴۱
۹	L.O.I	۰/۱۴	۰/۲۶	۹/۹۱

جدول ۲: ترکیبات مورد استفاده در آزمایش (درصد)

	سیلیس ملایر	فلدسپار همدان	کائولن رشته‌ای سوپر	
A	۳۰	۵	۶۵	
B	۲۵	۱۰	۶۵	
C	۲۰	۱۵	۶۵	
D	۱۵	۲۰	۶۵	
E	۱۰	۲۵	۶۵	

شکل ۲ - نمونه جارمیل مورد استفاده جهت آسیاب مواد

می‌گردد. ساختار میکروسکوپی نمونه‌ها به وسیله دستگاه میکروسکوپ الکترونی اسکن شده است.

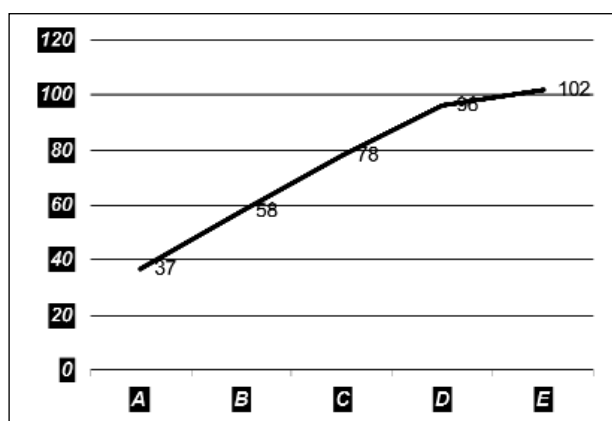
است یکنواختی فازی و کاهش تفرق نور با حذف بلورهای مولایت در بدنه C مشاهده می شود. همچنین حذف تخلخل به عنوان اصلی ترین عامل کاهش ترانسپوسنسی قابل رویت است. [۶]

جدول ۴ - نتایج حاصل از آزمایشات شناخت فازها با اشعه X

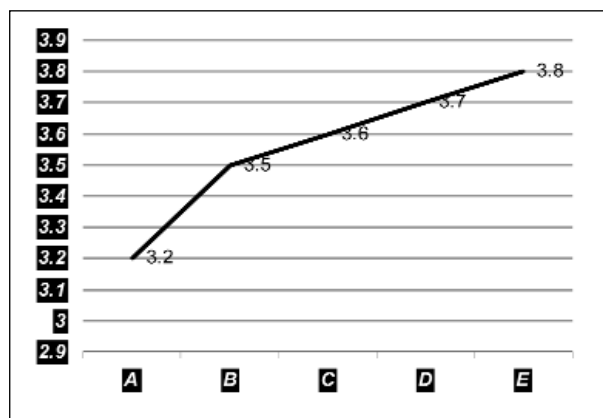
نام بدنه	میزان سیلیس	میزان فلدسپار	شدت پیک فاز مولایت	شدت پیک کریستوبالیت
A	۳۰	۵	۰	۷۵
B	۲۵	۱۰	۱	۱۲
C	۲۰	۱۵	۱/۳۳	۸
D	۱۵	۲۰	۲/۵	۷/۵
E	۱۰	۲۵	۵	۵/۲۵

۳-۵- استحکام خمشی بیسکوییت:

در شکل ۶ استحکام خمشی بدنه‌ها با هم مقایسه شده است. این استحکام پارامتر اصلی در کنترل ضایعات حین حمل و نقل و ذخیره سازی است. بدنه‌های با سیلیس کم و فلدسپار بالا به دلیل شروع انجام واکنش‌های شیمیایی از استحکام بیسکوییت بالاتری برخوردار هستند. بدنه‌های عرفی در استحکام میانه ۶۶ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع قرار دارند. رشد استحکام بیسکوییت در حد ۳ برابر در بدنه E نسبت به بدنه A قابل تأمل است.

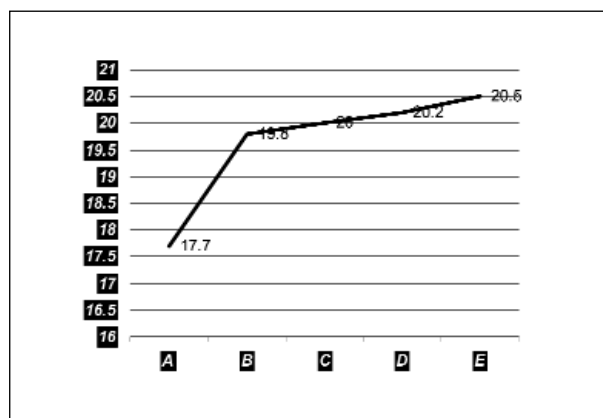
شکل ۶ - استحکام بیسکوییت بدنه‌ها بر حسب کیلوگرم بر سانتیمتر مربع

شکل ۴ - میزان انقباض خشک بدنه‌ها بر حسب درصد

۳-۳ - استحکام خام:

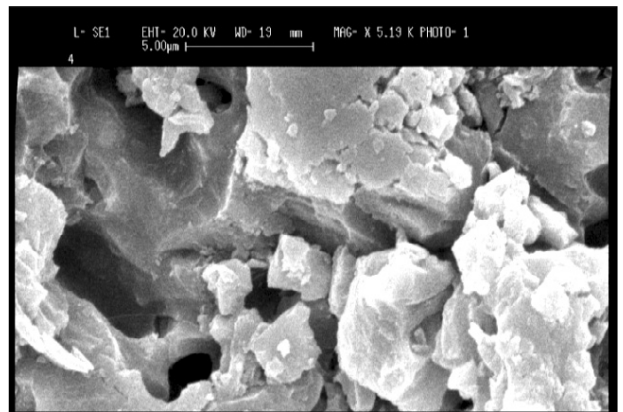
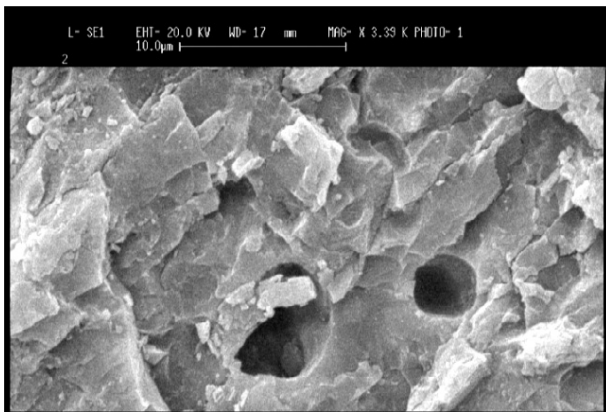
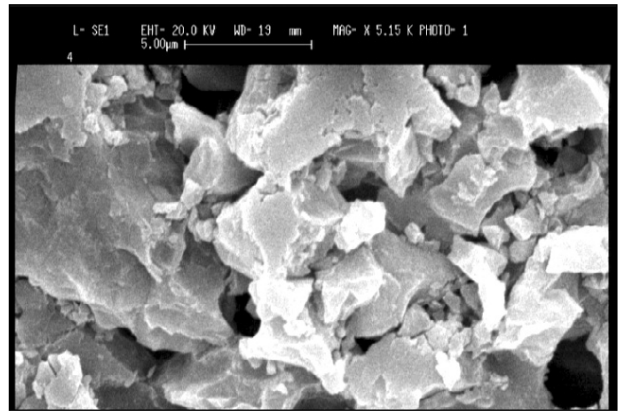
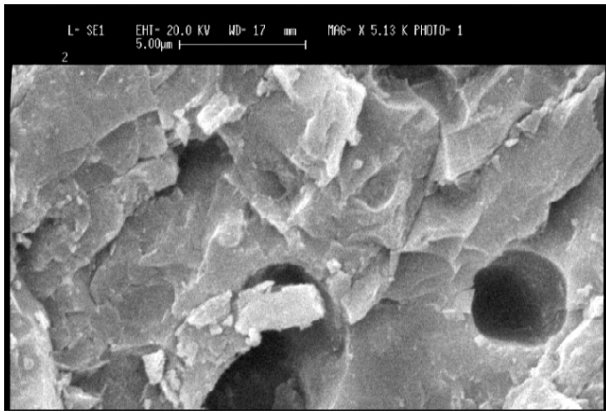
شکل ۵ استحکام خام ترکیبات را نشان می دهد، استحکام خام بدنه‌ها نیز در مقابل بدنه عرفی با استحکام ۲۵/۵ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع به دلیل حضور سیلیس و فلدسپار کمتر است و این کاهش استحکام مشکلاتی را در شکل دهی ایجاد می نماید که شاید بهترین روش شکل دهی آن استفاده از پرس پودری است که برای کاهش میزان استحکام می توان از بایندهای سری PVA استفاده نمود.

شکل ۵: استحکام خام بدنه‌ها بر حسب کیلوگرم بر سانتیمتر مربع

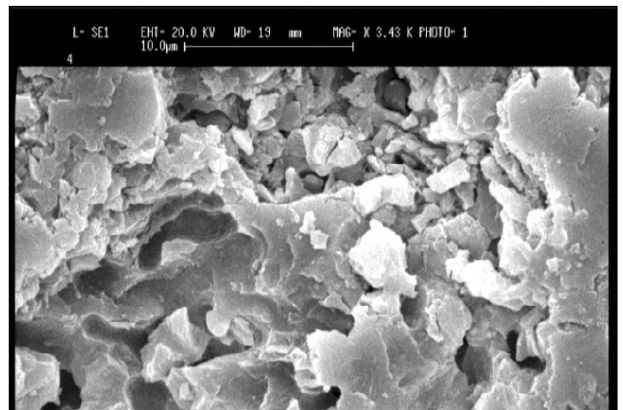
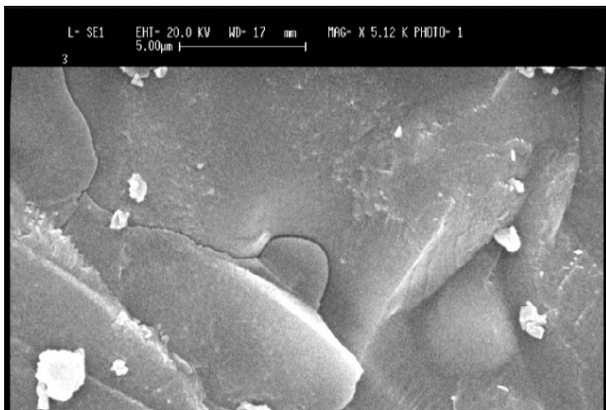
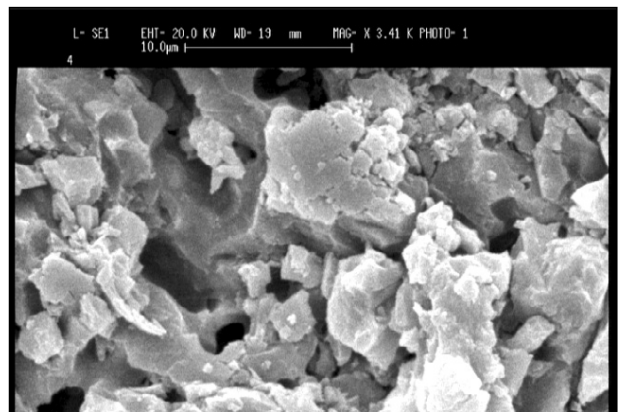
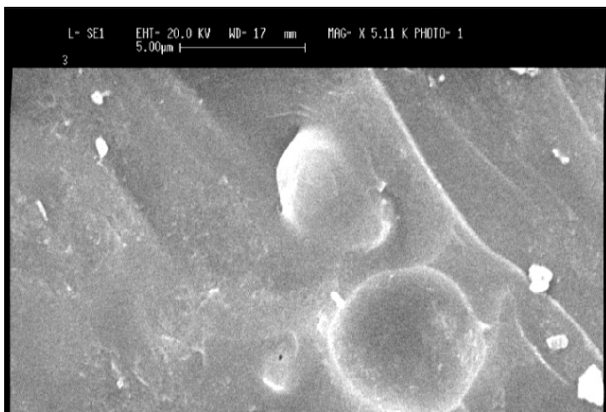
۳-۴ - مطالعه با اشعه x و اسکن الکترونی:

اندازه‌گیری اشعه X برای تشخیص فازهای کریستالی بدنه پخته شده به ویژه مقدار کریستوبالیت شکل گرفته انجام می‌گردد. کریستوبالیت عامل ایجاد تنش و ترک‌های ریز و کاهش شفافیت بدنه است [۶]. بیشترین پیک‌های کریستوبالیت شناسایی شده در بدنه با سیلیس بالا و فلدسپار کم (بدنه A) بوده و ضعیف‌ترین پیک‌ها در بدنه E مشاهده می‌شود. و برعکس بالاترین میزان فاز مولایت در بدنه E و کمترین آن در بدنه A مشاهده می‌گردد. ذرات مولایت، کریستوبالیت یا کوارتز در SEM بدنه‌ها نیز مشاهده می‌شوند (اشکال شماره ۷ الی ۱۴). آنچه مشخص

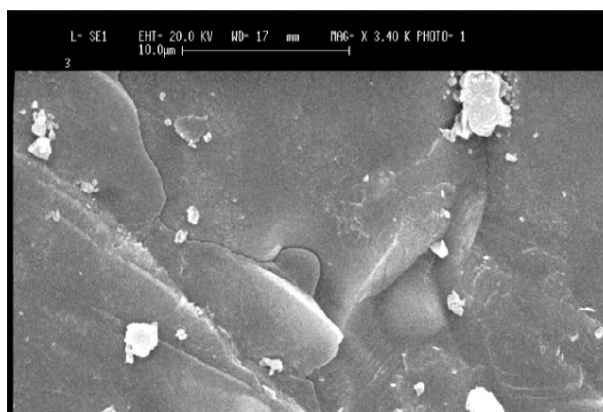
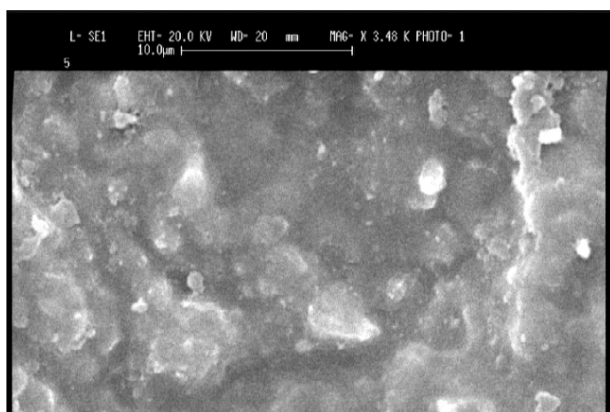
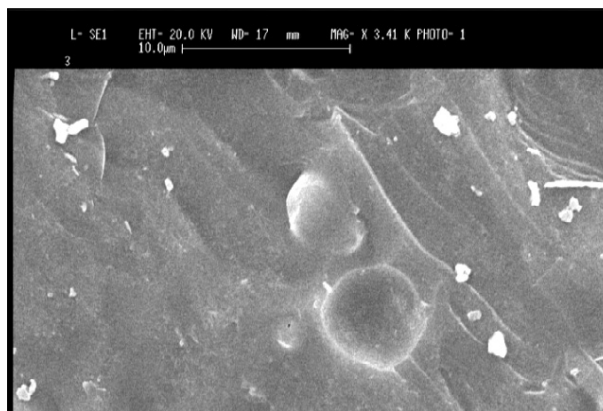
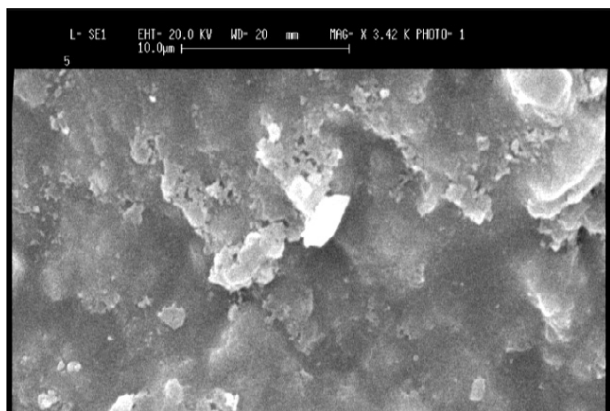
شکل ۹- بررسی ساختار داخلی بدنه B با دو بزرگنمایی

شکل ۷- بررسی ساختار داخلی بدنه A با بزرگنمایی بالا

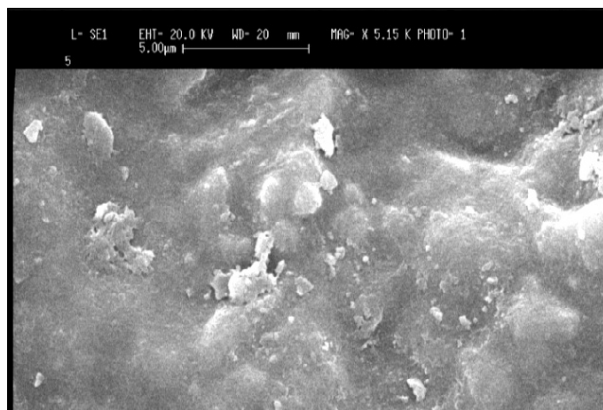
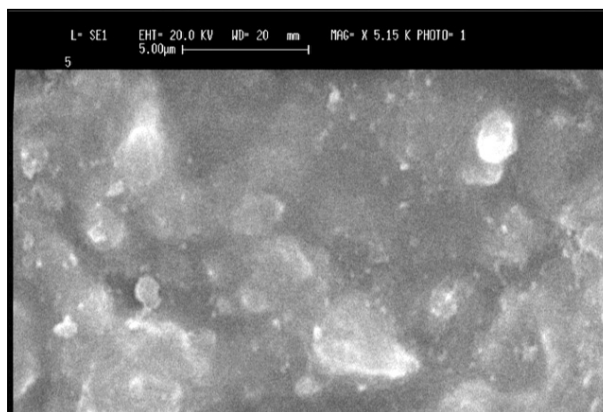
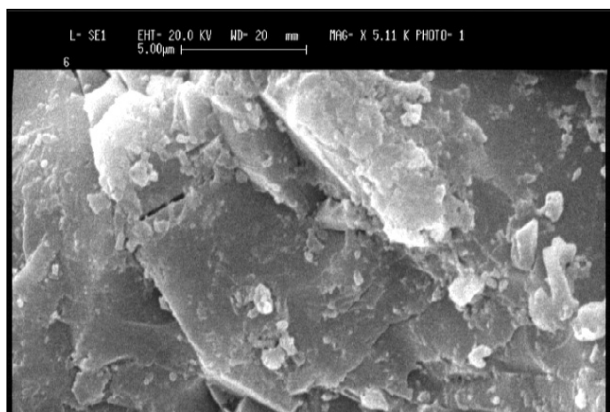
شکل ۱۰- بررسی ساختار داخلی بدنه C با بزرگنمایی بالا

شکل ۸- بررسی ساختار داخلی بدنه A با بزرگنمایی کم

شکل ۱۳- بررسی ساختار داخلی بدنه **D** با بزرگنمایی کم

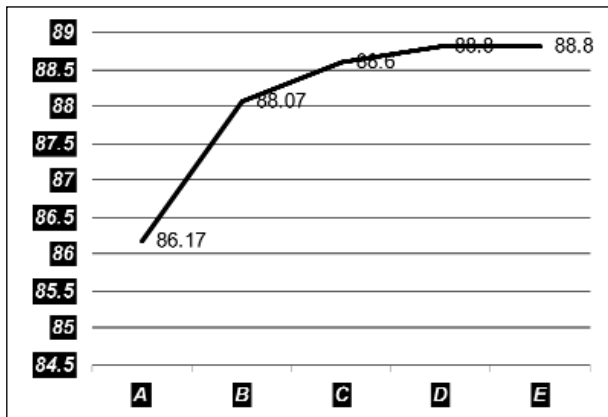
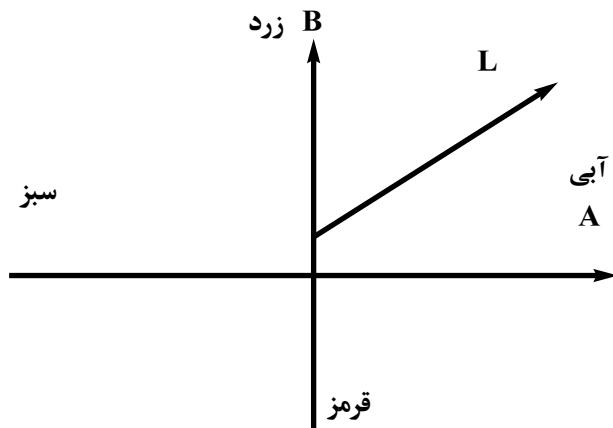
شکل ۱۱- بررسی ساختار داخلی بدنه **C** با بزرگنمایی کم

شکل ۱۴- بررسی ساختار داخلی بدنه **E** با بزرگنمایی بالا

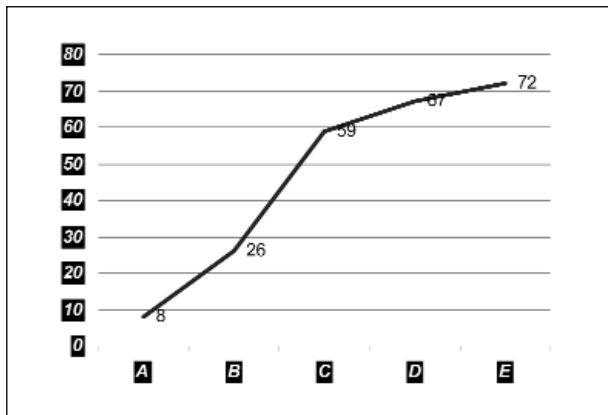
شکل ۱۲- بررسی ساختار داخلی بدنه **D** با بزرگنمایی بالا

است ولی بدنه‌های B تا E که به طور کامل زینتر شده‌اند، سفیدی تقریباً یکسانی را نشان می‌دهند. در این جدول عبارت L بیانگر افسیت و بر اساس نمودار زیر می‌باشد.

شکل ۱۷ - میزان سفیدی بدنه‌ها

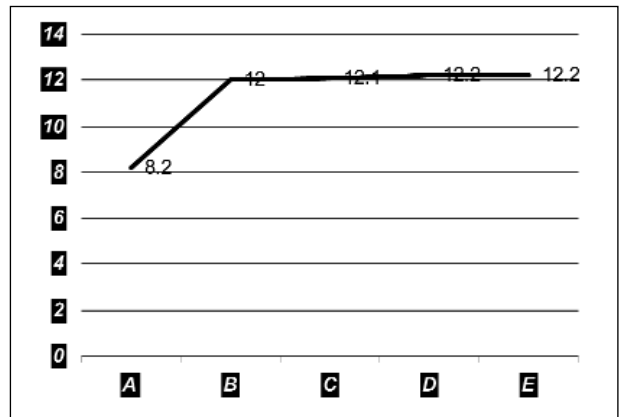
این آزمایش نشان می‌دهد که به دلیل وجود اکسید آهن دو ظرفیتی ناشی از احیای ناخالصی اکسید آهن موجود بدنه‌ها به ترتیب به سمت آبی تمایل داشته ولی همگی از یک میزان سفیدی برخوردارند. میزان سفیدی از رابطه $W = 100 - \sqrt{((100-l)^2 + (a^2 + b^2))}$ به دست می‌آید. جهت مقایسه، سفیدی برگ A4 معمولاً ۸۶.۴ می‌باشد.

شکل ۱۶ - افتادگی بدنه‌ها بر حسب میلی‌متر

۳-۶ - انقباض پخت:

در شکل ۱۵ میزان انقباض پخت بدنه‌ها نشان داده شده است، میزان انقباض پخت در بدنه A نشان می‌دهد که به دلیل کمبود گداز آورهای لازم عمل زینترینگ به طور کامل در این بدنه انجام نشده است. این مسأله از آنالیز مینرالی محاسبه شده به صورت نرم‌افزاری برای فرمول خام نیز با ۶ درصد فلدسپار قابل تشخیص است، از بدنه B به بعد عمل زینترینگ کامل صورت گرفته است.

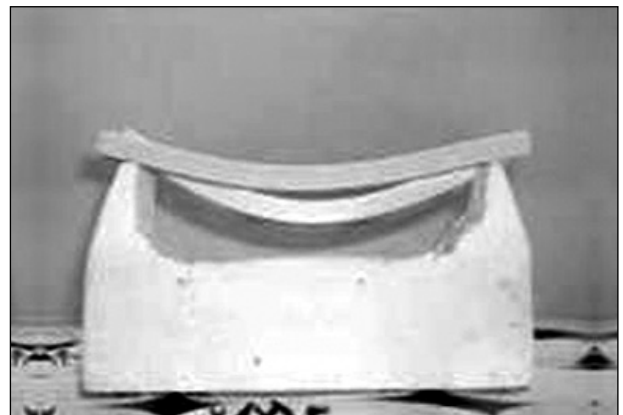
شکل ۱۵ - انقباض پخت بدنه‌ها (درصد)

۳-۷ - میزان افتادگی:

در شکل ۱۶ میزان افتادگی بدنه‌ها با ترکیبات متفاوت محاسبه شده است. میزان افتادگی قابلیت تغییر شکل قطعات در حین پخت را نشان می‌دهد. با افزایش میزان فلدسپار میزان افتادگی شدیداً افزایش می‌یابد و این معضل بزرگی برای استفاده از بدنه‌های با فلدسپار بالا در مقایسه با بدنه عرفی با ۱۳ میلی‌متر افتادگی می‌باشد.

۳-۸ - سفیدی:

شکل ۱۷ جدول ۵ اثر ترکیب بر روی طیف انعکاس یافته و سفیدی مطالعه شده است. با افزایش میزان فلدسپار میزان سفیدی افزایش یافته

جدول ۵- تعیین پارامترهای میزان سفیدی

	A	B	C	D	E
L	۹۱/۶	۸۹/۶	۹۰/۴	۹۰/۶	۹۰/۸
a	-۳/۸	-۴/۶	-۴/۸	-۴/۹	-۵
b	۱۰/۳	۳/۶	۳/۶	۳/۶	۴
W	۸۶/۱۷	۸۸/۰۷	۸۸/۶	۸۸/۸	۸۸/۸

جدول ۶- میزان عبور نور از بدنه‌های مختلف

نام بدنه	متوسط عبور	ضخامت	متوسط عبور نور در هر میلی‌متر ضخامت
A	۰/۸۶۶	۱۸۹	۴/۵۸
B	۸/۶۳۱	۱۵۶	۵۵/۱
C	۹/۸۴۹	۱۶۴	۶۰/۰۵
D	۹/۵۷۲	۱۷۲	۵۵/۶
E	۹/۴۹۳	۱۸۶	۵۱/۳
W1	۲/۷۴۴	۱۸۸	۱۴/۴۹
W2	۴/۰۶۶	۱۵۳	۲۶/۵۷

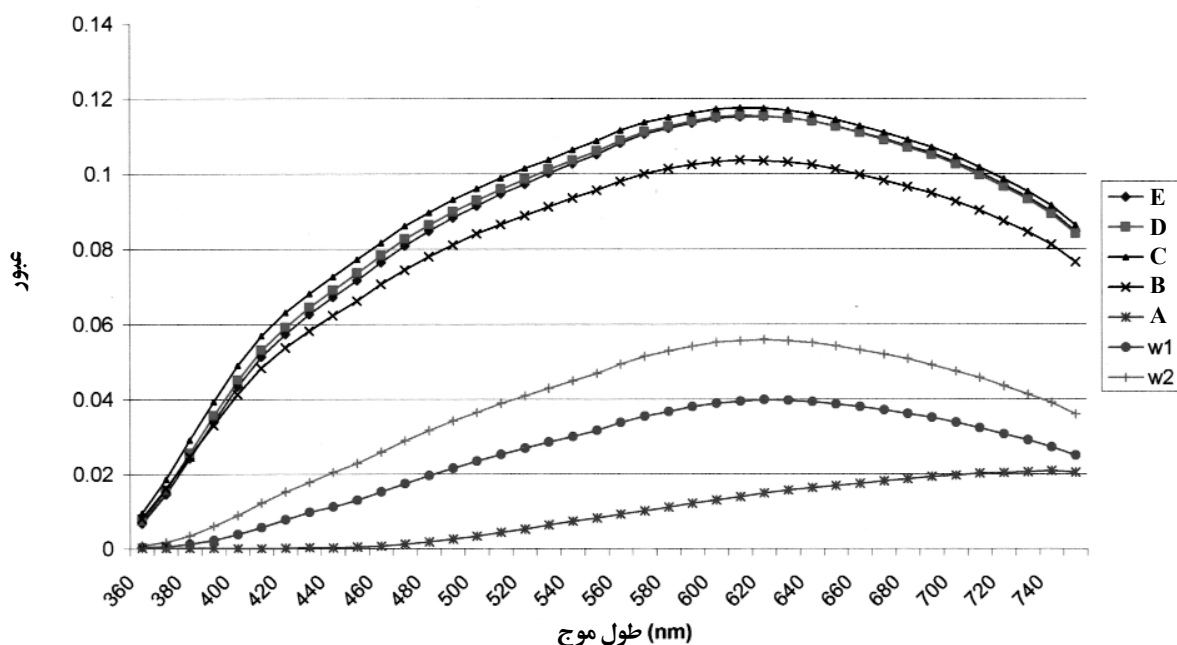

شکل ۱۸- مقایسه بدنه به لحاظ میزان عبور نور

۹-۳- ترانسلوسنسیتی:

جدول ۶ و شکل ۱۸ نتایج حاصل از بررسی عبور نور از بدنه‌ها را نشان می‌دهد. عبور نور بر اساس فرمول $A=EBC$ محاسبه می‌شود. که در آن E مختص نوع ماده، C ضریب تراکم ماده و B ضخامت ماده می‌باشد. هم‌چنان‌که در نتایج مشاهده می‌شود بدنه C برتری نسبی نسبت به سایر بدنه‌ها دارد. این برتری ویژه در شکل ۱۹ به صورت عینی با قرار دادن در مقابل یک لامپ هالوژن کاملاً قابل مشاهده است. در شکل ۱۸ میزان عبور نور در طول موج‌های متفاوت از این بدنه‌ها نشان داده شده است. همچنین در این شکل بدنه عرفی با دو زمان سایش متفاوت در آزمایشگاه و در خط تولید با این بدنه‌ها مقایسه شده است (W1, W2) میزان دقیق شفافیت از تقسیم متوسط عبور نور بر ضخامت به دست آمده است. مقایسه نتایج (W1, W2) تأثیر دانه‌بندی را بر میزان عبور نور نمایان می‌سازد. [۷]

Spectral Graph

شکل ۱۹- مقایسه بدنه حاصل از فرمول C و بدنه عرفی از لحاظ شفافیت

۴- نتیجه‌گیری:

۱- در شرایط یکسان پخت به لحاظ دما و محیط احیا، در کنار حذف ناخالصی اکسیدهای رنگی نظیر، TiO_2 و Fe_2O_3 شفافیت یا ترانسلوسنسسی نتیجه کاهش فازهای بلورین و حذف تخلخل با ضریب شکست نور متفاوت با فاز آمرف می‌باشد.

۲- کاهش مولایت با افزایش فلاکس ها و حل شدن مولایت در فاز مایع حاصل می‌شود. فاز آمرف که همان فاز غالب می‌باشد یک فاز شیشه متشکل از سیلیس و اکسیدهای قلیایی است که سیلیس و فلدسپار عامل اصلی تعیین کننده آن است.

۳- تخلخل مخرب ترین عامل کاهش ترانسلوسنسسی بدنه می‌باشد، در چینی‌ها با افزایش فلدسپار و کوارتز و تشکیل فاز روان مذاب این تخلخل‌ها پرمی شوند اما این کاهش ویسکوزیته باید در حدی کنترل شود که باعث حفظ شکل قطعات گردد. بنابراین کنترل فلدسپار در یک مقدار بهینه نتیجه بخش است.

۴- افزایش فلدسپار باعث ایجاد ترکیب مستحکم و افزایش انقباض می‌شود که در طراحی باید مد نظر قرار گیرد.

۵- شفافیت بستگی به میزان کریستوبالیت دارد. نمونه با کریستوبالیت کمتر شفافیت بیشتری دارند. بنابراین سیلیس در حد معینی که در فاز مذاب حل گردد باید کنترل شود.

۶- حضور فلدسپار باعث حل شدن فازهای مولایت سوزنی می‌شود اما این انحلال وقتی صورت می‌گیرد که مقدار زیادی کوارتز در ترکیب بدنه باشد به طوری که همه آن‌ها را به بلورهای سوزنی تبدیل کند.

۷- متناسب کردن میزان سیلیس و فلدسپار در ترکیب بدنه باعث بهبود سفیدی و شفافیت چینی مطروف می‌شود که تنها عامل نگران کننده در این میان کاهش استحکام خام و کاهش ویسکوزیته مذاب می‌باشد که باعث افزایش میزان ضایعات و تغییر شکل در قطعات می‌شود. استحکام خام با استفاده از رس‌های مرغوب یا افزودنی‌های شیمیایی قابل برطرف کردن است اما برای حل مشکل دفرمگی لازم است میزان ویسکوزیته مذاب در حد مطلوبی کنترل شود با بررسی نقش دانه بندی در این حالت نتایج مطلوب تری حاصل خواهد شد.

۵- مراجع

- [1] T.Sugiyama, " Translucency of High Silica Porcelain Bodies", Interceram, vol46,7-11, 1997
- [2] T.Sugiyama,"Study on high silica porcelain bodies", Interceram 44,1995
- [3] W.kingary,H.bowenT"Introduction to ceramics",John wiley,newyork, second, 1979
- [4] Wallacep bolen,"Silica", The American ceramic bulletin, june 1998
- [۵] علی آراسته نوده، "تولید چینی مطروف به روش پرس ایزواستاتیک"، نشر گل آفتاب، مشهد، ویرایش اول، ۱۳۷۹
- [6] Gillbert Goodman,"Relation of microstructure Translusency of Porcelain ",Jornal of the American Ceramic Society,33,1950
- [7] Gullen W.parmelee"Some note on the measurement of Translucency of Ceramic Bodies",Jornal of the American Ceramic Society,6,1923